



| شناسه          | بخشنامه                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | تاریخ تهیه گزارش | ۱۴۰۴/۰۵/۰۱ |
|----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------|
| عنوان موضوع    | ضرورت رفع موانع و چالش های ناشی از تصمیمات و بخشنامه های بانک مرکزی در خصوص صرافی های مجاز و لزوم اتخاذ تصمیم برای پایداری صرافی استان                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                  |            |
| مرجع طرح موضوع | جمعی از صرافان استان خراسان رضوی - کمیسیون سرمایه گذاری و تامین مالی اتاق بازرگانی                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                  |            |
| شرح موضوع      | <p>سیاستگذاریهای ارزی، ثبات نرخ ارز و عملکرد بهینه سامانه های ارزی بانکهای کشور، تأثیر بسزایی در سرمایه گذاریهای داخلی و خارجی، بازرگانی و حفظ تراز تجاری و رونق اقتصادی کشور دارد. برخی از مسائلی که در حال حاضر در حوزه ارز در کشور وجود دارد، از جمله نوسانات نرخ، چندنرخ بودن ارز و مشکلات تأمین ارز برای بازرگانان بر کسی پوشیده نیست. سیاستهای ارزی نیز چالشهای مخصوص به خود را دارند. مشکلات در تعیین نرخ ارز رسمی نسبت به بازار آزاد، کاهش اعتبارات بین المللی و کنترل ناکارآمد بر معاملات ارزی، به مشکلاتی تبدیل شده اند که نیازمند راهکارهای جدید و مؤثرند. علاوه بر این، وجود نوسانات در نرخ ارز و عدم پایداری اقتصادی باعث افزایش تورم و هزینه های زندگی میشود.</p> <p>حال جمعی از صرافان استان خراسان رضوی در نامه مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۰۹ به دبیرخانه شورا برخی از موانع و مشکلات موجود در این حوزه (صرافی های استان) را به دبیرخانه شورا منعکس نمودند. این موانع ناشی از ابلاغ بخشنامه هایی از سوی بانک مرکزی در حوزه ارزی ایجاد شده است. بر اساس این بخشنامه ها محدودیت هایی در حوزه تامین، نگهداری و فروش ارز برای این فعالین حوزه اقتصادی ایجاد شده است. در این رابطه برخی از بخشنامه ها به شرح زیر بیان شده است.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• بخشنامه ۹۹/۱۳۲۷۳۵ مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۰۲ صرافان می بایست منابع ارزی خریداری شده به صورت اسکناس را حداکثر ظرف مدت ۳ روز کاری از زمان خرید در سرفصل های خدمات مصرفی وفق مقررات و ضوابط ابلاغی این بانک با ثبت در سامانه نظارت ارز (سنا) یا فروش آن در بازار متشکل معاملات ارزی اقدام نمایند.</li><li>• بخشنامه ۰۱/۲۷۳۵۲۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۴ صرافی ها موظف شده اند نسبت به خرید ارز به صورت اسکناس از اشخاص حقیقی و حقوقی به (استثنای بانکها و صرافی ها) پس از احراز هویت مشتری حسب مقررات ابلاغی تا سقف ۱۰ هزار یورو با معادل آن به سایر ارزها را با ثبت در سامانه نظارت ارز (سنا) تحت سرفصل تأمین نیازهای ضروری کد (۵۶) با نرخ توافقی طرفین اقدام نمایند.</li><li>• نامه شماره ۰۱/۵۹۴۹۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۰ مبنی بر مهلت ده روزه خرید و فروش ارز به صورت اسکناس برای ارزها به جزء دلار و یورو که این مهلت برای دلار و یورو سه روز تعیین شده است.</li><li>• بخشنامه شماره ۰۱/۱۰۳۳۷۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۸ مبلغ ۵۰۰ یورو و یا معادل آن به سایر ارزها و نامه ۰۰/۳۰۱۴۰۵ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۴ اصلاح نحوه فروش ارز در سرفصل های مسافرتی توسط شرکت های صرافی و تعیین سقف فروش ارز به مسافرتین</li><li>• علی رغم شفاف سازی، بانک مرکزی روز ۱۴۰۳/۱۰/۰۶ در اقدامی درگاه ۷۸۰۰ صرافی ارز دیجیتال را مسدود کرد. محدودیت پلتفرمها و سکوهاي تبادل رمزارزها تبعات سنگینی دارد.</li></ul> |                  |            |



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| <p>بر اساس مستندات موجود، فعالیت صرافی‌های مجاز ارز در سال‌های اخیر با اختلالات جدی مواجه شده و در حال حاضر به طور کامل متوقف گردیده است، به طوری که این شبکه دیگر قادر به ارائه خدمات به شهروندان و فعالان اقتصادی نیست. در شرایط فعلی، بانک مرکزی هیچ برنامه یا راهکار مشخصی برای تعیین تکلیف وضعیت صرافی‌ها ارائه نکرده و این بلا تکلیفی موجب اتلاف منابع و تحمیل هزینه‌های قابل توجه به این مجموعه‌ها شده است. این در حالی است که صرافی‌های رمزارز بدون هیچ محدودیتی و از طریق درگاه‌های ریالی و ارتباط با شبکه بانکی به فعالیت خود ادامه می‌دهند، که نشان‌دهنده تناقض آشکار در سیاست‌گذاری‌های ارزی است.</p> <p>دبیرخانه شورای گفت و گو نامه جمعی از صرافان به دستگاه‌های اجرایی و کمیسیون مرتبط در اتاق بازرگانی منعکس و کمیسیون سرمایه گذاری و تامین مالی اتاق بازرگانی در پاسخ به دبیرخانه شورا طی نامه شماره ۱۴۰۴/۱۶۶۲/د مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۶ برخی از نظرات خود را اعلام نمود.</p> <p>بنابراین موضوع در دستور کار هفدهمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو قرار گرفت.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                    |
| <p>از عمده ایرادات مطرح شده می توان به:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• وجود سامانه های متعدد ارزی از قبیل نیما و سنا</li><li>• ضرورت دارد امکان فعالیت صرافیها در ورود ارز حاصل از صادرات برای تجار و شرکتهای و بازرگانان فراهم گردد و به صرافی های مجاز اجازه داده شود ارز حاصل از صادرات صادرکنندگان که تاکنون در سنا ثبت نشده است را به نیابت از بانک مرکزی خریداری و در سنا ثبت کنند تا رفع تعهد صادراتی صادرکنندگان به این طریق صورت پذیرد.</li><li>• در حال حاضر برای صرافی های مجاز امکان خرید ارز سرمایه‌گذاران خارجی را به نمایندگی از بانک مرکزی جمهوری اسلامی وجود ندارد.</li><li>• مهلت زمانی فروش منابع ارزی خریداری شده از عملا فعالیت را با مشکل وامکان ایجاد درخواست های غیر واقعی برای رفع محدودیت را خواهد داشت .</li><li>• با توجه به اختلاف قیمت موجود در ارز خیابان با صرافی ضرورت دارد تک نرخی شدن ارز وجود دارد.</li><li>• ضرورت دارد خرید، فروش و انتقال ارز در مرکز مبادله ارز و طلا برای صرافی های مجاز فراهم گردد.</li><li>• عدم امکان فعالیت صرافی های بخش خصوصی در بازارهای ارزی نظیر بازار مرکز مبادله ایران نقش این مجموعه مالی های کشور را کمرنگ نموده است.</li><li>• عدم امکان ورود ارزهای مورد نیاز کشور نظیر دلار امریکا ، یورو، پوند انگلستان و دلار کانادا در مقابل خروج سایر ارزهایی نظیر ریال عربستان سعودی، درهم امارات ، دینار بحرین ، دینار کویت و ریال عمان از کشور توسط صرافی ها باعث شده جریان ورودی ارز به کشور کمتر گردد.</li><li>• عدم وجود مرکز مبادله طلا و ارز ایران و نمایندگی در مشهد تامین و تقویت حوزه مالی بنگاه های اقتصادی استان خراسان رضوی را با چالش و انحصار در مرکز ایجاد نموده است.</li></ul> | <p>ایرادات و مشکلات<br/>مطروحه</p> |



- مسدودسازی ناگهانی درگاه‌های پرداخت از طرف بانک مرکزی، شوک بزرگی به بازار و به‌خصوص صرافی‌های داخلی وارد نموده است. این اقدام بیش از هر چیز، باعث سردرگمی فعالان بازار شد و اعتماد کاربران را نسبت به صرافی‌های ایرانی تحت تاثیر قرار داده است. در واقع تصمیم بانک مرکزی، صنعت را با عدم شفافیت و بلا تکلیفی مواجه کرده است.
- بسته شدن درگاه‌ها غیر از کاهش واریزهای ریالی، باعث کاهش معاملات شده است. این گونه شوک‌ها اثر منفی روی معامله‌گران دارد. به‌صورت میانگین، حجم معاملات در کشور در هفته‌های اول پس از این تصمیم حدود ۴۰ تا ۵۰ درصد افت کرد. اگرچه به مرور راهکارهای موقتی برای واریز و برداشت ریالی کاربران در نظر گرفته شده و کمی از حجم معاملات بازیابی شد، اما همچنان حدود ۳۰ درصد کمتر از سطح قبل از محدودیت‌هاست.
- عدم پذیرش نرخ ارز موجود در کف بازار از سوی بانک مرکزی باعث شده است دلالتان بجای صرافی‌های مجاز در بازار جایگزین شوند و صرافی‌ها دیگر قادر به مبادله با نرخ واقعی بازار نبوده که این مانع بزرگی بر سر راه فعالیت صرافی‌ها مجاز می باشد زیرا فعالیت یک صرافی در راستای تسهیل امور تجاری کشور می باشد و به افزایش یا کاهش نرخ ارز ارتباطی ندارد.
- یکی از آسیب‌های جدی مسدود شدن حساب واریزی ریالی، خروج کاربران از پلتفرم‌های رسمی و دارای مجوز است. این خروج و مهاجرت به بازار غیررسمی می‌تواند به تضعیف بازار رسمی بیانجامد. از طرف دیگر بازار غیررسمی می‌تواند زمینه‌ساز بروز جرایم شود. اعتماد و اعتبار کاربران طی این فرایند از بین می‌رود و شاید ضرر اصلی به کسب و کارها یا سکوها‌ی تبادل ایرانی باشد.
- سیاست‌های محدودکننده بانک مرکزی در توزیع ارز، همراه با نوسانات غیرقابل پیش‌بینی نرخ ارز و کاهش چشمگیر عرضه ارز به صرافی‌ها، موجب کاهش شدید توان عملیاتی این مؤسسات در تأمین نیازهای مشتریان شده است. حذف تدریجی صرافی‌های مستقل و تمرکزگرایی در نظام تخصیص ارز، مشکلات ساختاری متعددی را در نظام ارزی کشور ایجاد نموده است.
- تغییرات پی در پی در مقررات نظارتی، به‌ویژه در حوزه مبارزه با پولشویی و الزامات گزارش‌دهی، علاوه بر ایجاد ابهامات حقوقی، موجب افزایش قابل توجه هزینه‌های عملیاتی و اداری برای صرافی‌ها گردیده است. این ناپایداری مقررات، برنامه‌ریزی بلندمدت را برای فعالان این حوزه با دشواری مواجه ساخته است.
- ضعف زیرساخت‌های دیجیتال و عدم استقرار سامانه‌های یکپارچه الکترونیکی، کارایی و دقت عملیات صرافی‌ها را تحت تأثیر قرار داده است. این نقصان فنی موجب کاهش سرعت تراکنش‌ها و افت کیفیت خدمات ارائه‌شده به مشتریان شده است.
- محدودیت‌های شدید در تأمین نقدینگی و منابع مالی، توان صرافی‌ها را در انجام معاملات کلان و پاسخگویی به نیازهای ارزی بنگاه‌های اقتصادی به شدت محدود نموده است. این وضعیت به کاهش نقش مؤثر صرافی‌ها در تعادل بخشی به بازار ارز منجر شده است.



نظرات اعضا حاضر در سیزدهمین جلسه کارشناسی:

در هفدهمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی، مشکلات صرافی‌های مجاز استان در ارتباط با دستورالعمل‌های ارزی بانک مرکزی و محدودیت خرید ارز به صورت اسکناس و آثار آن بر عملکرد فعالان اقتصادی بررسی شد.

علی اکبر لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی استان در ابتدای این نشست با اشاره به شرایط کنونی صرافی‌ها اظهار کرد: وضعیت فعلی صرافی‌ها مطلوب نیست؛ نرخ ارز موجود در بازار از سوی بانک مرکزی پذیرفته نمی‌شود و از سوی دیگر، صرافی‌ها قادر به مبادله با نرخ واقعی بازار نیستند. همچنین، محدودیت‌های اعمال شده در خصوص سقف مجاز خرید ارز به صورت اسکناس و مهلت زمانی سه‌روزه فروش، بر مشکلات موجود افزوده است. از سوی دیگر، مبادله ارز میان صرافی‌های مجاز و بانک‌ها امکان‌پذیر نیست.

وی افزود: این محدودیت‌ها که از تاریخ ۲۷ فروردین ۱۳۹۷ اعمال شده، آثار منفی چشمگیری بر معاملات ارزی داشته و زمینه‌ساز شکل‌گیری بازارهای غیررسمی و خروج تدریجی صرافی‌های مجاز از چرخه اقتصادی کشور شده است. جمع‌بندی این مباحث و ارائه راهکارهای پیشنهادی در نشست شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی دنبال خواهد شد.

**چندنرخی شدن ارز و گسترش دلالی**

در ادامه این جلسه، سعید مشتاقی، نماینده یکی از صرافی‌های استان با بیان اینکه صرافی‌ها زیرمجموعه بانک مرکزی محسوب می‌شوند، اظهار کرد: پیش از سال ۱۳۹۷، فعالیت صرافی‌ها در قالب دو دسته اسکناس و حواله به سهولت انجام می‌گرفت و صادرکنندگان و واردکنندگان از طریق کارگزاران خارجی، مبادلات خود را پیگیری می‌کردند؛ اما با راه‌اندازی سامانه نیما، فساد و رانت در تخصیص ارز تشدید شد. صادرکنندگان مکلف شدند ارز خود را با نرخ ثابت در سامانه عرضه کنند، در حالی که بازار نرخ واقعی را تعیین می‌کرد.

وی ادامه داد: تخصیص ارز از طریق این سامانه با تاخیر همراه بود و در برخی موارد تا شش ماه زمان می‌برد تا مبالغ به حساب واریز شود، بدون آنکه ضمانت اجرایی کافی وجود داشته باشد. این روند، بازار ارز را چندنرخ کرده است (سنا، ترجیحی، نیمایی، بازار آزاد، مبادله ارزی)؛ در حالی که بانک مرکزی بر تک‌نرخی شدن ارز تاکید می‌کند، اما بخشنامه‌های متعدد مانعی بر سر راه فعالیت صرافی‌ها

جمع‌بندی جلسه  
کارگروه تخصصی  
(کارشناسی) به تاریخ  
۱۴۰۴/۰۴/۲۳



ایجاد کرده و در نتیجه، دلالتان، ارزش را با نرخ‌های بالاتر در بازار غیررسمی عرضه می‌کنند. این در حالی است که صرافی‌های مجاز از امکانات قانونی خود بهره‌ای نبرده و ناچار به کاهش نیروی انسانی شده‌اند.

### تراز منفی صرافی‌ها و سود کلان دلالتان

سید هاشم برکچیان، نماینده یکی دیگر از صرافی‌ها نیز با اشاره به حجم بالای تردد گردشگران در اطراف حرم مطهر اظهار کرد: متأسفانه دلالتان جایگزین صرافی‌های مجاز شده‌اند و نرخ مبادله دلالتان پایین‌تر از نرخ صرافی‌هاست. این موضوع به اطلاع استانداری نیز رسیده و وعده پیگیری داده شده است. با این حال، حضور گسترده دلالتان مانع دسترسی گردشگران به صرافی‌های مجاز شده و در این مسیر، هزینه‌های بالایی از جمله مالیات و کارمزد تضمین‌نامه‌های سنگین متوجه صرافی‌های رسمی است.

وی تأکید کرد: طی سال گذشته اکثر صرافی‌ها با زیان یا سود ناچیز مواجه بوده‌اند؛ در حالی که دلالتان از این فضا سود سرشاری می‌برند و فعالیت صرافی‌های قانونی متحمل هزینه‌های سنگین و تعدیل نیرو شده است. از سوی دیگر، وجود رسیدهای جعلی و کلاهبرداری‌های ارزی، اعتبار کشور را در برابر گردشگران زیر سؤال می‌برد.

### لزوم بازنگری در قوانین محدودکننده بانک مرکزی

در بخش دیگری از این نشست، سید محمد میثم برکچیان از دیگر فعالان این حوزه با اشاره به مشکلات ساختاری موجود تصریح کرد: صرافی‌ها به‌عنوان بنگاه‌های اقتصادی خدماتی، تحت نظارت مستقیم بانک مرکزی فعالیت می‌کنند؛ اما قوانین دست‌وپاگیر موجب شده مردم به سمت بازار غیررسمی و فعالیت‌های دلالتی سوق داده شوند.

وی افزود: متأسفانه نقش صرافی‌های مجاز در چرخه رسمی بازار ارزش کم‌رنگ شده است و اختلاف قیمت نرخ رسمی صرافی‌ها با نرخ غیررسمی، انگیزه‌ای برای مراجعه به صرافی‌ها باقی نمی‌گذارد. این در حالی است که صرافی‌ها در شرایط تحریمی گذشته بازوی بانک مرکزی بودند و با توجه به محدودیت ساعات کاری نظام بانکی، نقش مهمی در پوشش نیازهای ارزی کشور ایفا می‌کردند. قانون‌گذار باید در این زمینه بازنگری اساسی داشته باشد.



### بی‌انصافی در حق صرافی‌ها

در ادامه این جلسه، محمودرضا فارسیانی، مشاور امور ارزی و بانکداری بین‌المللی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی رضوی با مرور تجربه همکاری بانک‌ها و صرافی‌ها در دوران تحریم، اظهار کرد: تا سال ۱۳۹۶، بانک مرکزی برای مقابله با محدودیت‌های بین‌المللی از ظرفیت صرافی‌ها استفاده کرد، اما به تدریج این نقش کمرنگ شد و بخشی از وظایف به بازار متشکل ارزی سپرده شد. در این فرآیند، صرافی‌ها عملاً کنار گذاشته شدند و این موضوع اجحافی آشکار در حق فعالان این حوزه بود.

وی اضافه کرد: با تداوم سیاست‌های محدودکننده بانک مرکزی و کاهش اختیارات صرافی‌ها، بازار غیررسمی ارز رونق گرفته و این روند به تضعیف اعتماد عمومی منجر می‌شود.

### لزوم بازنگری در سیاست‌گذاری‌های ارزی با رویکرد همه‌جانبه

در ادامه جلسه، حامد حیدری، نماینده شورای هماهنگی بانک‌های استان با تاکید بر ارتباط مستقیم مشکلات صرافی‌ها با سیاست‌گذاری‌های بانک مرکزی، اظهار کرد: حضور نماینده‌ای از سوی بانک مرکزی در این جلسات می‌تواند در بررسی دقیق‌تر مسائل مؤثر باشد.

وی با اشاره به همکاری پیشین شبکه بانکی با صرافی‌ها افزود: در مقطعی مبادلات ارزی و عملیات بانکی با مشارکت صرافی‌ها انجام می‌شد؛ اما امروز این بخش به‌طور کامل منفعَل شده است.

او با بیان اینکه نرخ ارز به‌شدت تحت تاثیر تحولات سیاسی و اقتصادی قرار دارد، تصریح کرد: این نوسانات، مدیریت سرمایه را با مشکلات جدی مواجه کرده است. حیدری یادآور شد: بانک مرکزی اعلام کرده که مبنای نرخ ارز، نرخ رسمی بانک است و نرخ‌های منتشرشده در شبکه‌های اجتماعی ازجمله نرخ‌های موسوم به «تلگرامی» مورد پذیرش نیست؛ با این حال وجود چند نرخ ارز در کشور موضوعی است که باید به‌طور ریشه‌ای حل شود.

حیدری خاطرنشان کرد: آبروی کشور در برابر گردشگران و سرمایه‌گذاران اهمیت بسزایی دارد و سیاست‌گذاری‌ها باید با در نظر گرفتن تمامی ابعاد فرهنگی و اقتصادی انجام گیرد.

### ضرورت رویکرد سیستمی در مدیریت بازار ارز



در بخش دیگری از این جلسه، مهدی وطن پرست، رئیس گروه تولید استاندارد خراسان رضوی با انتقاد از نگاه بخشی به موضوعات اقتصادی، اظهار کرد: ضروری است با نگاهی سیستمی به مسائل ارزی پرداخته شود.

وی با اشاره به شرایط جنگ اقتصادی پنهانی که از سال ۱۳۹۷ آغاز شد، گفت: ساختار ارزی کشور در این سالها دچار نابسامانی شده و این وضعیت ناشی از سیاست گذاریهای ناقص بوده است.

وطن پرست ادامه داد: برخلاف برخی ادعاها، حذف ارز ترجیحی بی تاثیر نبوده است. شواهد نشان می دهد پس از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی در خرداد ۱۴۰۱، کشور با تورم ۱۲ درصدی مواجه شد و آثار آن در افزایش قیمت دارو و کالاهای اساسی مشهود است.

وی تاکید کرد: حذف نهاد سیاست گذار در حوزه توزیع، بانک مرکزی را در شرایطی قرار داده که ناچار به ابداع سیاست های جدید ارزی است. در وضعیت کنونی که سایه تهدیدات خارجی همچنان پابرجاست، تحقق تک نرخی شدن ارز تا چه میزان با واقعیات اقتصادی سازگار است؟ اگرچه چند نرخی بودن ارز بستر فساد را فراهم می کند، اما راهکار، صرفاً تک نرخی شدن نیست، بلکه باید قوانین محدود کننده بازنگری و امکان مبادله مستقیم میان صرافی ها فراهم شود و سقف تعیین شده برای میزان مبادلات ارزی برداشته شود.

### صرافی ها؛ بازوی مؤثر بانک مرکزی در شرایط تحریم

محمدعلی امیرفخریان، رئیس اداره بازرگانی خارجی اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی نیز در این جلسه ضمن تایید دغدغه های صرافی ها اظهار کرد: باید بررسی شود که سیاست های بانک مرکزی با چه هدفی تدوین شده است. بانک مرکزی به دنبال شفاف سازی منابع ارزی و نحوه مبادله آن است؛ با این حال، رویه های فعلی نه تنها مشکلی را حل نکرده، بلکه منجر به تقویت بازار غیررسمی و تضعیف بازار رسمی ارز شده است.

وی تاکید کرد: صرافی ها در دوره های تحریم نقشی کلیدی در حفظ جریان تجارت ایفا کردند و تقویت این شبکه می تواند به تداوم تجارت رسمی کمک کند.

امیرفخریان افزود: پیشنهادات ارائه شده از سوی نمایندگان صرافی ها تخصصی و قابل اجراست و در صورت عملیاتی شدن، می تواند به مهار شبکه های غیررسمی کمک کند. برای تحقق این هدف، صرافی های مجاز باید تقویت و فعالیت غیرمجازها محدود شود. همچنین حضور نماینده بانک مرکزی



در این جلسات و معرفی نماینده‌ای از سوی اتاق بازرگانی به بانک مرکزی می‌تواند در بهبود این روند مؤثر باشد؛ تجربه‌ای که پیش‌تر در اتاق بازرگانی اصفهان نیز پیاده‌سازی شده است.

در ادامه این نشست، قاضی زاده یکی دیگر از صرافی‌ها با اشاره به خلأ سیاست‌گذاری تحلیلی در بانک مرکزی، تصریح کرد: متأسفانه در بانک مرکزی اتاق فکری فعال نیست و بهره‌گیری از خرد جمعی متخصصان و مدیران باتجربه می‌تواند نتایج بهتری به همراه داشته باشد.

وی خاطرنشان کرد: شهر مشهد به‌عنوان شهری زیارتی و سیاحتی ظرفیت بالایی در جذب ارز دارد، اما نبود شفافیت آماری در این حوزه محسوس است.

به گفته او، در حال حاضر حدود ۷۰۰ صرافی در شرف تعطیل شدن هستند که این وضعیت موجب کاهش چشمگیر درآمدهای مالیاتی سالانه و تعدیل دست‌کم ۷ هزار نیروی انسانی در این صنعت می‌شود

#### تاکید بر لزوم شفاف‌سازی سیاست‌های ارزی و رفع محدودیت‌های صرافی‌ها

رضا نوفرستی، عضو کمیسیون سرمایه‌گذاری و تامین مالی و اقتصاد کلان اتاق بازرگانی مشهد، در ادامه این نشست عنوان کرد: به‌نظر می‌رسد گردش واقعی پول در چرخه ارزی کشور بسیار محدود شده و در نهایت دولت ترجیح می‌دهد مدیریت مبادلات ارزی به‌طور کامل در حیطه اختیارات خود باقی بماند.

وی افزود: هرچند بانک مرکزی دلایلی را برای سیاست‌های خود مطرح می‌کند؛ اما به‌نظر می‌رسد دلیل اصلی، کاهش درآمدهای ارزی دولت و کسری بودجه است و در این شرایط، دولت تمایلی ندارد تصمیم‌گیری در این حوزه به نهاد دیگری سپرده شود.

نوفرستی تأکید کرد: ارائه راهکار نیازمند توجه به منشاء تصمیم‌گیری‌های ارزی بانک مرکزی است.

کامران عامریان، مشاور امور بانکی و تسهیلات اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز در این نشست با اشاره به نقش ناترازی ارزی در مشکلات موجود، تصریح کرد: واقعیت این است که در صورت تک‌نرخ شدن ارز، باید مشخص شود کالاهای اساسی با چه نرخ ارزی وارد خواهند شد؛ بنابراین بخشی از مشکلات ناشی از ضعف مدیریت و بخشی دیگر متأثر از محدودیت‌های ساختاری است.



عامریان افزود: بانک مرکزی دست کم می‌تواند نرخ دوم را برای ارز تعیین کند تا برخی مشکلات کاهش یابد.

وی ادامه داد: بخشی از مشکلات نیز ناشی از عملکرد خود فعالان اقتصادی است؛ به‌عنوان نمونه برخی صادرکنندگان نسبت به رفع تعهدات ارزی خود اقدام نمی‌کنند. در این زمینه لازم است مکاتباتی با بانک مرکزی انجام و این نکات منعکس شود.

در ادامه این نشست، مصطفی باقری، کارشناس مالی و اقتصادی اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی اظهار کرد: در خصوص مشکلات مالیاتی، امکان مکاتبه با اداره کل اقتصاد و دارایی برای رفع این موانع وجود دارد. همچنین پیگیری مشکلات از مسیر قانون تسهیل فضای کسب‌وکار و استناد به بخشنامه‌های مرتبط می‌تواند راهگشا باشد.

وی افزود: در بازار سکه با معضل دلالی مواجه نیستیم، چراکه بورس سکه ایران، گواهی یا حواله سکه طلا را عرضه و خریدوفروش می‌کند؛ چنین ابزاری در بازار ارز پیش‌بینی نشده است.

به گفته باقری، طراحی گواهی سپرده ارزی و راه‌اندازی بروکر اختصاصی برای صرافان می‌تواند ساختار بازار ارز را سامان دهد.

وی همچنین تصریح کرد: حضور نماینده اتاق بازرگانی در بانک مرکزی بدون داشتن حق رأی، تاثیرگذاری لازم را نخواهد داشت. پیشتر پیشنهاد شده بود که مرکز مبادله طلا و ارز ایران، دفتری در خراسان رضوی راه‌اندازی کند که اجرای این پیشنهاد می‌تواند به تقویت حوزه تامین مالی بنگاه‌ها کمک کند.

در پایان نشست، لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی با جمع‌بندی پیشنهادات مطرح‌شده از سوی صرافان، خاطرنشان کرد: از جمله مطالبات صرافی‌ها، همسان‌سازی نرخ کف بازار با نرخ رسمی بانک مرکزی، حذف محدودیت سقف ۱۰ هزار یورو برای صرافی‌ها، لغو محدودیت سه‌روزه فروش ارز، ایجاد امکان تبادل ارز میان صرافی‌ها و تسهیل معامله ارزهای غیر از دلار و یورو است. همچنین صرافی‌ها خواستار بازگشت امکان همکاری با کارگزاری‌های خارجی مانند گذشته هستند.



وی افزود: درباره کلیات این مطالبات، اختلاف نظر خاصی وجود ندارد و بندهای پیشنهادی در جلسه اصلی شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان مطرح خواهد شد و در صورت تصویب، پیگیری‌های لازم از طریق شورای مرکز انجام خواهد گرفت.

#### اسامی حاضرین در جلسه :

دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی، اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی، کمیسیون هماهنگی بانکهای استان خراسان رضوی، کمیسیون سرمایه گذاری، تامین مالی و اقتصاد کلان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی، مشاور امور ارزی و بانکداری بین المللی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی، مشاور اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی، نمایندگان صرافی های مجاز استان خراسان رضوی.

#### جمع بندی جلسه کارشناسی:

نمایندگان صرافی های مجاز استان خراسان رضوی طی نامه مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۰۹ به دبیرخانه شورا به مشکلات ناشی از ابلاغ بخشنامه های متعدد بانک مرکزی در حوزه ارزی بر نکات و موارد زیر تاکید نموده اند:

\* بخشنامه ۹۹/۱۳۲۷۳۵ تاریخ ۱۳۹۹/۰۵/۰۲ محدودیت فروش منابع ارزی خریداری شده به صورت اسکناس حداکثر ظرف مدت ۳ روز کاری از زمان خرید در سرفصل های خدمات مصرفی وفق مقررات و ضوابط ابلاغی این بانک با ثبت در سامانه نظارت ارز(سنا) یا فروش آن در بازار متشکل معاملات ارزی و بخشنامه شماره ۰۱/۵۹۴۹۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۰ مهلت سه روزه خرید و فروش ارز به صورت اسکناس برای سایر ارزها به جزء دلار و یورو به ۱۰ روز افزایش یافت.

\* بخشنامه ۰۱/۲۷۳۵۲۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۴ صرافی ها می توانند نسبت به خرید ارز به صورت اسکناس از اشخاص حقیقی و حقوقی به (استثنای بانک ها و صرافی ها) پس از احراز هویت مشتری حسب مقررات ابلاغی تا سقف ۱۰ هزار یورو با معادل آن به سایر ارزها را با ثبت در سامانه نظارت ارز (سنا) تحت سرفصل تأمین نیازهای ضروری کد (۵۶) با نرخ توافقی طرفین اقدام نمایند.

\* بخشنامه شماره ۰۰/۳۰۱۴۰۵ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۴ اصلاح نحوه فروش ارز در سرفصل های مسافرتی توسط شرکت های صرافی

و ... اشاره نمود و پیشنهاداتی در خصوص بهبود عملکرد شبکه صرافی های مجاز کشور عنوان نمود.

- مطابق این نامه فعالیت صرافی های مجاز طی چند سال گذشته دچار اختلال بوده و در حال حاضر کاملاً متوقف شده است و این شبکه گسترده دیگر قادر به ارائه خدمات به مردم و بازرگانان کشور نمی باشد. در شرایط فعلی نیز بلنک مرکزی برای ادامه و یا توقف فعالیت صرافی ها هیچ گونه برنامه و راهکاری ارائه نمی کند و این باتکلیفی



برای مجموعه صرافی ها باعث اتلاف وقت و تحمیل هزینه های بسیار شده است. این مورد در حالی ر است که فعالیت صرافیهای رمز ارز بدون هیچگونه محدودیت و در بسترهای ریالی و درگاههای واسطه به بانک مرکزی در حال انجام است.

- عدم پذیرش نرخ ارز موجود در کف بازار از سوی بانک مرکزی که باعث شده است دلالتان بجای صرافیهای مجاز در بازار جایگزین شوند و صرافیها دیگر قادر به مبادله با نرخ واقعی بازار نبوده که این مانع بزرگی بر سر راه فعالیت صرافی ها مجاز می باشد زیرا فعالیت یک صرافی در راستای تسهیل امور تجاری کشور می باشد و به افزایش یا کاهش نرخ ارز ارتباطی ندارد.

- برخی از سرفصلهای قانونی تامین ارز غیرتجاری مورد نیاز که در مجموعه مقررات ارزی بانک مرکزی که در تارنمای آن بانک در حال حاضر درج شده است شامل :

- هزینه ارز دانشجویان بورسیه و غیر بورسیه خارج از کشور
- هزینه فرصت مطالعاتی و شرکت در کنفرانسها و سمینارهای علمی و درج مقالات علمی
- هزینه استفاده از شبکه های اطلاعاتی خارجی
- هزینه های ارسال و توزیع محموله های پستی
- هزینه های درمان خارج از کشور
- هزینه اعزام زائر به عتبات عالیات
- هزینه ارزی رانندگان حمل و نقل بین المللی
- هزینه های دعاوی حقوقی خارج از کشور
- تبدیل موجودی ریالی افراد غیرمقیم
- هزینه مسافرت های زمینی و هزینه مسافرت بیشتر از بار اول در سال
- و...

- در حال حاضر بانک مرکزی برای این درخواستهای مشروع و قانونی برخلاف قانون هیچگونه راهکاری ارائه نداده و برای برخی از آنها آنچنان مسیر پرپیچ و خمی ایجاد نموده است که عملاً منجر به تامین ارز نشده است .

- با وجود بیش از هفت میلیون نفر از ایرانیان که در خارج از کشور زندگی می کنند هیچ گونه مسیر قانونی برای مبادلات مالی آنها پیش بینی نشده است که این مبادلات شامل حواله ارز از داخل به خارج و بالعکس از خارج به داخل می باشد.



- نظر به اینکه مشهود همه ساله پذیرای زائران مرقد مطهر امام هشتم از اقصی نقاط دنیا می باشد و اغلب زائران ارز کشور خود از جمله دینار عراق، ریال سعودی، درهم امارات و ... را برای مبادله به همراه دارند که این ارزها استفاده چندانی در مبادلات تجاری کشور ندارد لذا در عمل زائران خارجی ناچارند ارز خود را در واحدهای غیرمجاز به فروش برسانند که مطابق قوانین قاچاق کالا و ارز مشمول مجازات جرم قاچاق است در حالیکه صرافی ها می توانند اینگونه ارزها را با ارزهای جهان روا و مورد نیاز کشور نظیر دلار آمریکا و یورو معادل آن را از کشور خارج نمایند.

- کمیسیون سرمایه گذاری، تامین مالی و اقتصاد کلان اتاق بازرگانی طی نامه شماره ۱۴۰۴/۱۶۶۲/د مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۶ با توجه به اهمیت صرافی های مجاز به عنوان حلقه واسط حیاتی در تأمین ارز مورد نیاز فعالان اقتصادی و تأثیر مستقیم آنها بر ثبات بازارهای مالی و تولیدی استان خراسان رضوی مشکلات ارزی صرافی های مجاز استان خراسان رضوی را به شرح زیر عنوان کرد:

- محدودیت های دسترسی به منابع ارزی: وجود سیاست های کنترلی سخت گیرانه، نوسانات غیرقابل پیش بینی نرخ ارز و کاهش عرضه ارز به صرافی ها، توان آنها را برای پاسخگویی به نیازهای مشتریان کاهش داده است. حذف صرافی های مستقل و محدودسازی فرآیند تخصیص ارز، منجر به بروز مشکلات متعددی گردیده است.
- پیچیدگی مقررات و فرآیندهای نظارتی: تغییرات مکرر در ضوابط مبارزه با پولشویی و الزامات گزارش دهی، منجر به سردرگمی و افزایش هزینه های عملیاتی شده است.
- ضعف زیرساخت های فناوری اطلاعات: عدم بهره مندی کافی از سامانه های یکپارچه الکترونیکی موجب کاهش سرعت و دقت عملکرد صرافی ها شده است.
- مشکلات نقدینگی و تأمین مالی: محدودیت در منابع مالی و نقدینگی صرافی ها، توانایی آنها را برای انجام معاملات بزرگ و تأمین ارز مورد نیاز فعالان اقتصادی محدود کرده است.

راه حل قابل دسترس بدین شرح است:

- عدم ایجاد انحصار در ساختار تأمین ارز کشور.
- تقویت صادرات غیرنفتی از طریق حمایت از صادرکنندگان به خصوص تسهیل بازچرخانی ارز حاصل از صادرات به منظور افزایش ضریب سیالی منابع ارزی.
- توسعه ابزارهای مالی نوین نظیر استفاده از قراردادهای آتی و ابزارهای مشتقه ارزی جهت مدیریت ریسک نوسانات نرخ ارز.
- بهبود هماهنگی بین نهادهای نظارتی و نظام بانکی نظیر تسهیل فرآیندهای انتقال ارز و حمایت از سیاست های ثبات بخش بازار ارز ( به غیر از سیاست های کنترلی کلاسیک).



- استقرار سامانه‌های یکپارچه دیجیتال و هوشمند از مسیر بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در ثبت، نظارت و گزارش‌دهی معاملات ارزی و استفاده از بسترهای تأمین شده در گذشته نظیر سامانه برخط بازار متشکل ارز ایران.
- لذا موضوع در دستور کار دبیرخانه قرار گرفت و پس از بحث و بررسی تصمیمات زیر اتخاذ شد:
- با عنایت به کاهش عملکرد صرافیهای مجاز طی چند سال اخیر و مباحث مطرح شده در جلسه در خصوص موانع و چالش‌های پایداری صرافی‌های مجاز استان ناشی از تصمیمات بانک مرکزی در حوزه ارزی و محدودیت‌های اعمال شده برای صرافی‌های مجاز از جمله :
- \* محدودیت سقف مجاز خرید ارز به صورت اسکناس (بخشنامه ۰۱/۲۷۳۵۲۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۴)
  - \* محدودیت‌های دسترسی به منابع ارزی و مهلت زمانی سه‌روزه فروش منابع ارزی خریداری شده (بخشنامه ۹۹/۱۳۲۷۳۵ تاریخ ۱۳۹۹/۰۵/۰۲)
  - \* محدودیت عدم مبادله ارز با نرخ واقعی بازار در صرافی‌ها زیرا نرخ ارز موجود در بازار از سوی بانک مرکزی پذیرفته نمی‌شود
  - \* عدم مبادله ارز میان صرافی‌های مجاز و بانک‌ها
  - \* پیچیدگی مقررات و فرآیندهای نظارتی
  - \* ضعف زیرساخت‌های فناوری‌های نوین در ثبت، نظارت و گزارش‌دهی معاملات ارزی
  - \* مشکلات نقدینگی و تأمین مالی و ....
- که زمینه‌ساز شکل‌گیری بازارهای غیررسمی و خروج تدریجی صرافی‌های مجاز از چرخه اقتصادی می‌شود همچنین آثار منفی زیادی بر معاملات ارزی کشور دارد و با هدف تقویت حضور صرافیهای بخش خصوصی بعنوان بازوی تکمیلی بانکها در مبادلات تجاری و خرد ارزی کشور، مقرر گردید به شورای گفت و گو پیشنهاد گردد:
- امکان فعالیت صرافیها در ورود ارز حاصل از صادرات برای تجار و شرکتهای و بازرگانان فراهم گردد و به صرافی‌های مجاز اجازه داده شود ارز حاصل از صادرات صادرکنندگان که تاکنون در سنا ثبت نشده است را به نیابت از بانک مرکزی خریداری و در سنا ثبت کنند تا رفع تعهد صادراتی صادرکنندگان به این طریق صورت پذیرد.
  - برای صرافی‌های مجاز این امکان به وجود آید که ارز سرمایه‌گذاران خارجی را به نمایندگی از بانک مرکزی جمهوری اسلامی خریداری کنند.
  - مهلت زمانی فروش منابع ارزی خریداری شده از سه روز به ۱۰ روز افزایش یابد (برای دلار و یورو همچون سایر ارزها).



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <ul style="list-style-type: none"><li>• به رسمیت شناختن نرخ ارز موجود در کف بازار برای معاملات صرافی‌های مجاز از سوی بانک مرکزی.</li><li>• ایجاد نقش در عملیات خرید، فروش و انتقال ارز در مرکز مبادله ارز و طلا برای صرافی‌های مجاز تا ضمن ایجاد اشتغال از امکانات و شبکه کارگزاری آنها در شرایط تحریم استفاده شود.</li><li>• امکان فعالیت صرافی‌های بخش خصوصی در بازارهای ارزی نظیر بازارمرکز مبادله ایران در جهت تقویت عملکرد و سرعت بخشی در انجام حوالجات تجاری ارزی.</li><li>• امکان ورود ارزهای مورد نیاز کشور نظیر دلار آمریکا، یورو، پوند انگلستان و دلار کانادا در مقابل خروج سایر ارزهایی نظیر ریال عربستان سعودی، درهم امارات، دینار بحرین، دینار کویت و ریال عمان از کشور توسط صرافی‌ها.</li><li>• برای تامین و تقویت حوزه مالی بنگاه‌های اقتصادی استان خراسان رضوی مرکز مبادله طلا و ارز ایران نمایندگی در مشهد ایجاد و راه اندازی نماید.</li></ul>  |                   |
| <p><b>دبیرخانه به شورا پیشنهاد می دهد:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- امکان فعالیت صرافیها در ورود ارز حاصل از صادرات برای تجار و شرکتها و بازرگانان فراهم گردد و به صرافی‌های مجاز اجازه داده شود ارز حاصل از صادرات صادرکنندگان که تاکنون در سنا ثبت نشده است را به نیابت از بانک مرکزی خریداری و در سنا ثبت کنند تا رفع تعهد صادراتی صادرکنندگان به این طریق صورت پذیرد.</li><li>- برای صرافی‌های مجاز این امکان به وجود آید که ارز سرمایه‌گذاران خارجی را به نمایندگی از بانک مرکزی جمهوری اسلامی خریداری کنند.</li><li>- مهلت زمانی فروش منابع ارزی خریداری شده از سه روز به ۱۰ روز افزایش یابد (برای دلار و یورو همانند سایر ارزها).</li><li>- <b>با توجه به اختلاف قیمت ها</b> به رسمیت شناختن نرخ ارز موجود در کف بازار برای معاملات صرافی‌های مجاز از سوی بانک مرکزی <b>ضرورت داشته و باعث حذف سامانه های متعدد می گردد.</b></li></ul> | <p>پیشنهادهات</p> |



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- ایجاد نقش در عملیات خرید، فروش و انتقال ارز در مرکز مبادله ارز و طلا برای صرافی های مجاز تا ضمن ایجاد اشتغال از امکانات و شبکه کارگزاری آنها در شرایط تحریم استفاده شود.</li> <li>- امکان فعالیت صرافی های بخش خصوصی در بازارهای ارزی نظیر بازار مرکز مبادله ایران در جهت تقویت عملکرد و سرعت بخشی در انجام حوالجات تجاری ارزی .</li> <li>- امکان ورود ارزهای مورد نیاز کشور نظیر دلار آمریکا ، یورو، پوند انگلستان و دلار کانادا در مقابل خروج سایر ارزهایی نظیر ریال عربستان سعودی، درهم امارات، دینار بحرین، دینار کویت و ریال عمان از کشور توسط صرافی ها .</li> <li>- برای تامین و تقویت حوزه مالی بنگاه های اقتصادی استان خراسان رضوی مرکز مبادله طلا و ارز ایران نمایندگی در مشهد ایجاد و راه اندازی نماید.</li> <li>- ضرورت دارد امکان خرید و فروش رمز ارز و درگاه ۷۸۰۰ صرافی ارز دیجیتال را برای صرافی ها بازگشایی شود.</li> <li>- نظر به اینکه مشهد همه ساله پذیرای زائران مرقد مطهر امام هشتم از اقصی نقاط دنیا می باشد و اغلب زائران ارز کشور خود از جمله دینار عراق، ریال سعودی، درهم امارات و ... را برای مبادله به همراه دارند که این ارزها استفاده چندانی در مبادلات تجاری کشور ندارد لذا در عمل زائران خارجی ناچارند ارز خود را در واحدهای غیرمجاز به فروش برسانند که مطابق قوانین قاچاق کالا و ارز مشمول مجازات جرم قاچاق است در حالیکه صرافی ها می توانند اینگونه ارزها را با ارزهای جهانی و مورد نیاز کشور نظیر دلار آمریکا و یورو معادل آن را از کشور خارج نمایند در این خصوص موانع برطرف گردد</li> </ul> |                                      |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>۱- صورتجلسه هفدهمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۳</li> <li>۲- نامه شماره ۱۴۰۴/۱۶۶۲/د مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۶ کمیسیون سرمایه گذاری و تامین مالی اتاق بازرگانی استان</li> <li>۳- بخشنامه ۰۱/۲۷۳۵۲۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۴ بانک مرکزی</li> <li>۴- نامه شماره ۰۱/۵۹۴۹۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۰ بانک مرکزی</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p> |



۵- بخشنامه شماره ۰۱/۱۰۳۳۷۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۸ بانک مرکزی